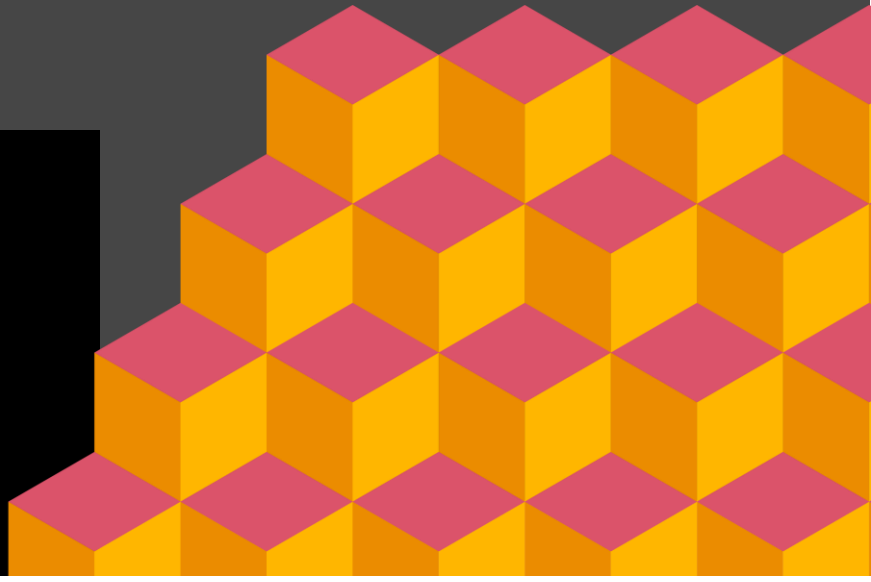

COP26'dan öne çıkan başlıklar

İklim krizi ile mücadelede, Paris Anlaşması'nın imzalandığı 2015 yılından bu yana kat edilen gelişmenin ilk defa küresel olarak değerlendirildiği Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP26), 31 Ekim – 13 Kasım 2021 tarihleri arasında Glasgow'da gerçekleşti. Konferansın öncelikli sonuçlarını sizin için derledik:

1. Paris Anlaşması'nın “Kurallar Kitabı,” karbon pazarlarını konu edinen madde 6 üzerindeki *ortak zaman çizelgeleri ve şeffaflık* hakkında müzakerelerin sonuçlandırılması da dahil olmak üzere **tamamlandı.**

“Glasgow İklim Paketi” (Glasgow Climate Pact) 197 ülke tarafından kabul edildi:

- BM İklim Sürecinde bir ilk olarak, ülkeleri **“kesintisiz kömür enerjisi kullanımının aşamalı olarak azaltılmasına** ve **verimsiz fosil yakıt teşviklerinin aşamalı olarak kaldırılmasına** yönelik çalışmalarını” hızlandırmaya çağırıyor. Kapanış kısmında, “aşamalı olarak kaldırmadan” “aşamalı olarak azaltmaya” geçilmesi ve “verimsiz” kelimesinin belirsizliği birçok eleştirin hedefi olduğunun altını çizmemiz gerekiyor.
- Gelişmiş ülkeleri **uyum finansmanını iki katına çıkarmaya** “teşvik ediyor.” Gelişmiş ülkeler, 2009 yılında, gelişmekte olan ülkelerin mevcut iklim değişikliğini önleme ve uyum süreçlerini 2020 yılına kadar desteklemek için yıllık 100 milyar ABD doları ayıracağını taahhüt etmişlerdi ancak bu hedef ıskalandı ve 2023 yılına kadar tam anlamıyla harekete geçirilemeyecek.
- Paris Anlaşması ile uyumlu hedefleri olmayan ülkeleri, Mısır'da düzenlenecek COP27'ye kadar daha güçlü kısa vadeli iklim hedeflerini ve net sıfır taahhütlerini sunmaya davet ediyor. Tüm ülkeleri ise, 2023'te ulusal olarak belirlenmiş katkılarını **(Nationally Determined Contributions, NDCs)** sunmak için davet ediyor.
- Pakt aynı zamanda kayıp ve hasarların finansmanı konusunda “Glasgow Diyaloğunu” (Glasgow Dialogue) oluşturuyordu; ancak belirli bir fon oluşturmak için anlaşma sağlanamadığından çalışma durduruldu.

2. Kamunun dışındaki oyuncular özellikle de işletmeler önceki COP'a kıyasla COP26'da daha da ön plana çıktı. 5.235 işletme, 67 bölge, 442 finansal kuruluş, 1.039 eğitim kurumu ve 52 sağlık kurumu dahil yaklaşık 8.000 kamu dışı oyuncu, BM'nin “Net Sıfır Yarışı” **(Race to Zero)** kampanyasının bir parçası olarak 2030 yılına kadar emisyonlarını yarıya indirmeyi taahhüt etti. Bunun yanı sıra, BM Genel Sekteri'nin net sıfır hedeflerini izlemek ve bunlara dair daha fazla tutarlılık sağlamak amacıyla üst düzey uzman grubu oluşturması nedeniyle **hesap verilebilirliğin artması bekleniyor.**

Net sıfır hedefinin izinde

3. COP26'nın hedefi "1,5°C'yi hayatta tutmak" olmasına rağmen, ülkelerin taahhütleri bu hedef için yeterli olmadı. Şimdiki odak noktası, iklim değişikliğinin en kötü etkilerini önlemek için hedefleri hızlıca artırmak:

- Ülkeler, 2030 hedeflerine yönelik koşullu ve koşulsuz taahhütlerini yerine getirirse, öngörülen ısınmanın 2100'e kadar 2,4°C'ye düşmesi bekleniyor.

Net Sıfır Ekonomi Endeksi 2021 araştırmamızı [buradan okuyabilirsiniz.](#)

4. Kamunun dışındaki oyuncular özellikle de işletmeler önceki COP'a kıyasla COP26'da daha da ön plana çıktı. 5.235 işletme, 67 bölge, 442 finansal kuruluş, 1.039 eğitim kurumu ve 52 sağlık kurumu dahil yaklaşık 8.000 kamu dışı oyuncu, BM'nin "Net Sıfır Yarışı" (**Race to Zero**) kampanyasının bir parçası olarak 2030 yılına kadar emisyonlarını yarıya indirmeyi taahhüt etti. Bunun yanı sıra, BM Genel Sekteri'nin net sıfır hedeflerini izlemek ve bunlara dair daha fazla tutarlılık sağlamak amacıyla üst düzey uzman grubu oluşturması nedeniyle **hesap verilebilirliğin artması bekleniyor.**

5. İlk defa bir COP kararında fosil yakıtlara ilişkin harekete geçileceği açıkça hedeflendi. Glasgow Paketi, "kesintisiz kömür kullanımının aşamalı olarak azaltılması" ve "verimsiz" fosil yakıt teşviklerinin "aşamalı olarak kaldırılması" ihtiyacına cevap veriyor. Müzakerelerin ötesinde, enerji dönüşümünü destekleyen önemli duyurular şunlar:

- 46 ülke ve 26 şirket Küresel Kömürden Temiz Enerjiye Geçiş Bildirisini (Global Coal to Clean Power Transition Statement) imzaladı.
- Kömür Kullanımının Azaltılması İttifakı, 165 ülke, şehir, bölge ve işletmenin üstlendiği yerel sorumlulukları gerçekleştirmek için harekete geçeceğini taahhüt etti.
- Kosta Rika ve Danimarka, "Ülkelerin Petrol ve Gaz Ötesi İttifakını (Beyond Oil and Gas Alliance)" resmi olarak faaliyete geçirdi.
- 20'den fazla ülke Temiz Enerjiye Geçiş İçin Kamu Desteği Bildirisini (Statement on International Public Support for the Clean Energy Transition) imzaladı ve 2022'ye kadar fosil yakıtlara sağlanan uluslararası doğrudan kamu finansmanını sonlandıracağını taahhüt etti.

Fosil yakıtlara karşı harekete geçilecek

6. **İçten yanmalı motorların sonuna mı geliyoruz?** Sıfır Emisyonlu Araçlara Geçişin Hızlandırılmasına Dair Glasgow Bildirgesi açıklandı. Bildirge, 2040 yılına kadar satılacak her yeni otomobilin ve kamyonetin sıfır emisyonlu olmasına ilişkin planları düzenliyor. En büyük üç otomobil üreticisi olan Almanya, Çin ve ABD hükümetleri henüz bildirgeyi imzalamadı ancak GM, Ford ve Mercedes satılan her üç araçtan birinin sıfır emisyonlu araç olacağına dair taahhüde katıldı.

7. Finansmanın yönü gereken ölçüde değiştiriliyor. GFANZ, 130 trilyon ABD doları değerinde yönetilen varlıktan sorumlu 450 finansal kuruluşun, fonlarını 2050 yılına kadar net sıfır ile uyumlu hale getirme ve 1,5°C hedefi doğrultusunda kısa vadeli bilime dayalı hedeflerini belirleme taahhütlerini duyurdu. COP, Paris'te 2020'ye kadar sağlanacağı taahhüt edilen 100 milyar ABD dolarına ulaşamadı ve gelişmekte olan ülkelere yapılması beklenen finansal yardım alanında istediği ilerlemeyi kaydedemedi. Ancak bu taahhüdün 2023 yılına kadar gerçekleşmesi bekleniyor.

8. **Metan emisyonu**, ABD ve Avrupa Birliği öncülüğünde gerçekleştirilen Küresel Metan Taahhüdü, metan emisyonlarını, 2020 seviyelerine nazaran, 2030 yılına kadar %30 azaltmayı hedeflemesi ile **gündeme geldi**. Küresel ekonominin %70'ini ve insan kaynaklı metan emisyonlarının yaklaşık yarısını temsil eden 100'den fazla ülke bu taahhüdü imzaladı. Hedef gerçekleşirse, 2050'ye kadar öngörülen ısınmayı ~0,2°C azaltabilir.

9. 36 ülke tarafından desteklenen IFRS'in ISSB'yi kurmasıyla, **ESG ile ilgili açıklama standartlarına dair küresel bir ortak yaklaşım elde edilmesi** yolunda önemli bir hamle yapıldı. Bu hamle, şirketlerin sürdürülebilirlik etkileri arasında daha fazla karşılaştırma yapabilmek amacıyla, sürdürülebilirliğe dair küresel raporlama standartları geliştirmeyi amaçlıyor.

10. **Doğa** ise, hem iklim değişikliğine bir çözüm olarak hem de biyolojik çeşitlilik kaybı gibi özünde başlı başına bir kriz olarak gündemde ön plana çıktı. Glasgow Liderlerinin Orman ve Arazi Kullanımı Bildirgesi, **2030'a kadar orman tahribatını sonlandırmayı ve bu tahribatı tersine döndürmeyi taahhüt eden dünya liderleriyle** imzalandı. Bildirge, 140 ülke ve Avrupa Komisyonu tarafından destekleniyor ve ormanların %91'inden biraz azını kapsıyor.